

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

Kommissie van redaktie:

Ds. M. Baan, Driebergen; Ds. G. Blom, Meerkerk;
Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R.
Kok, Nijkerk; Ds. H. van Leeuwen, Urk; Ds. D.
Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum;
J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen aan den Rijn.

Redaktie:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkerk. Telefoon 01837-357

Administratie:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, tel. 01720-73814, postrekening 704350, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het pand” te Alphen aan den Rijn. Abonnementsprijs / 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en voor Canada 5 dollar per jaar. Advertenties / 0,20 per m.m. Bij kontrakt korting.

Het gekrookte riet en de rokende vlaswiek

„Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken en de rokende vlaswiek zal Hij niet uitblussen; met waarheid zal Hij het recht voortbrengen.” - Jes. 42 : 3.

Met de godsdienst van de mens, die opkomt uit een blote beschouwing, is het leven dat uit God geboren is niet te bevredigen. Vanuit dat nieuwe leven is het hart vervuld met een innige droefheid naar God, die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid. Waar de Schrift ons gedurig op wijst.

Terwijl deze mensen zich niet met wat alle-daagse godsdienst kunnen verenigen, daar zij hongeren en dorsten naar de borggerechtigheid van Christus, worstelen zij tegen de stroom van de oppervlakkige tijdgeest in. En dat is de enige weg des behouds.

Maar zo was het ook in de tijd van Jesaja. Het grootste deel van het volk des verbonds had genoeg aan wat eigenwillige godsdienst. Wilde niet weten van hartvernieuwende genade. Met het teken des verbonds aan den lijve boog het voor de goden van hout en steen. Door de valse profeten werden zij daarin geprezen. Het volk werd schier niet meer opgewekt tot het zoeken van de levende God om voor Hem te knielen in het smeken om ontferming.

Vanuit de hoogte zag men met verachting neder op het overblijfsel als een hutje in de wijngaard, als een nachthutje in de komkommerhof. Ja, als een belegerde stad die van alle kanten wordt aangevallen. Het waren wat gekrookte rieten en rokende vlaswieken waarvoor niet de minste verwachting is. Het is een volk zonder veerkracht, het ontbreekt hen aan de nodige stuwkracht, het heeft geen bestaansmogelijkheid. En dat stemmen zij van harte toe. Als de Heere er niet aan te pas komt is het voor ons een verloren zaak. Wat hen tot de Heere doet wenen en smeken om ontferming. Door alle tijden heen liep de weg van Gods kerk door de dood der onmogelijkheden heen.

Maar zie, de Heere wijst het gekrookte riet en de rokende vlaswiek op Zijn Knecht Die door Hem ondersteund wordt, in Dewelke Hij een welbehagen heeft. Hij zal in Zijn lijden en strijden op de straat Zijn stem niet laten horen om medelijden voor Zichzelf op te wekken. Wil niet dat wij over Hem wenen, maar dat wij wenen vanwege onze ellende en het oordeel dat wij ons hebben waardig gemaakt, opdat Hij ons dierbaar zou worden.

Hier wordt de Knecht des Heeren de gekrookte rieten en de rokende vlaswieken aangewezen en aangeprezen. Want deze bedrukten en bedroefden zijn voor de Heere geen onbekenden. Waren van huis uit geen gekrookte rieten en rokende vlaswieken. Met weemoed denken zij er aan terug dat zij in hun eertijds ook tot die wuivende rieten behoorden met de nodige veerkracht om met allerlei wind van leer mee te wuiven, zoals het met de godsdienstige rietvelden thans ook gesteld is. Waren niet gelijk aan een rokende vlaswiek, maar wel aan een vlaswiek die door de moeder des

huizes pas ontstoken, als een speels vlammetje tot vreugde was van de huisgenoten, zodat aller oog er op gevestigd was.

Maar het is hier een gebroken riet, een rokende vlaswiek, die verbroken en uitgedoofd zal worden. Het zal zijn een ondergaan, daar is geen verwachting voor. En toch ziet de Heere er met ontferming op neder.

Maar is er dan enige waardigheid in dat gekrookte riet en in die rokende vlaswiek, waarom de Heere zo vertroostend komt te spreken tot deze ongelukkige mensen?

In geen geval! Het wordt door al die mensen betuigd alle recht en waardigheid verloren te hebben. Het is voor hen een ondergaan in het oordeel der verbreking, in de duisternis, daar zij uitgedoofd zullen worden om onder te gaan in de eeuwige duisternis.

Maar de Heere is aan dat volk verbonden door de verheerlijking van Zijn hartvernieuwende genade, om Zijn Naams wil. Hij heeft Zijn wet in het hart geschreven door Zijn Geest, dat hen deed komen tot de onberouwelijke keus Hem te vrezen en in Zijn wegen te wandelen.

Maar zie, zij kunnen niet. Zij missen de kracht van het gelovig kunnen, het licht van het geestelijk kennen. Met de klacht van dit woord: „Ik ben van nature geneigd God en mijn naaste te haten”, liggen zij in het stof der verootmoediging. En tot deze bedroefden van hart zegt de Heere: Het gekrookte riet zal Mijn Knecht niet verbreken en de rokende vlaswiek zal Hij niet uitblussen. Ge hebt van Hem geen kwaad te duchten, want Hij is vol ontferming plaatsbekledend voor u opgetreden. „Met waarheid zal Hij het recht voortbrengen.” Ja, in Hem en door Hem is er voor het gekrookte riet en de rokende vlaswiek verwachting. Het wordt deze mensen door Gods Woord en Geest geopenbaard in het hart.

Het gaat om waarheid en recht. De Heere zal Zijn volk niet begeven, en Hij zal Zijn erve niet verlaten. „Want het oordeel zal wederkeren tot de gerechtigheid en alle op-rechten van harte zullen het navolgen”. Het oordeel van het zo diep geknakte recht, waarvan de Schrift spreekt, zal vol majesteit wederkeren tot gerechtigheid, in het offer dat door Christus is opgebracht en door de Vader is aangenomen.

In de algenoegzame offerande van de Borg ontmoet de goedertierenheid de waarheid, en de gerechtigheid en de vrede kussen elkander. Tot driemaal toe is de Borg in Zijn borgtochtelijk lijden getroffen door een rietstok zonder pluim. Bespot werd de van God verordene Koning door Hem een rietstok ter hand te stellen, er mede op het hoofd te slaan en met een spons daaraan Hem drinken te geven.

Waarheid en recht zijn nu met de goedertierenheid en de vrede werkzaam in de toepassing van het door Christus verdiende heil. Tegenover de pluim die richterlijk verloren ging staat nu de kroon der rechtvaardigheid

VAN DE ADMINISTRATIE

Een viertal giften mochten wij, sinds onze laatste verantwoording, in dank ontvangen 1 van f 100,- via Ds. v. Leeuwen uit Urk, 1 x f 7,50, 1 x f 5,- en 1 x f 2,50, zodat wij in deze laatste weken niet tevergeefs hebben uitgezien. Ook mochten wij weer 3 nieuwe abonnees noteren, waarvoor wij hen, die deze nieuwe abonnees opgaven, hartelijk dank zeggen. Met voortdurende aanbeveling willen wij de uitgave van „Bewaar het Pand” bij al onze abonnees in herinnering houden.

Giro nummer 70.43.50 t.n.v. Adm. Bewaar het Pand, Kwartelstraat 74, Alphen a. d. Rijn.

v. d. L.

door Christus verworven. Die het naar recht krijgt te aanvaarden verstoten te worden in de buitenste duisternis, gaat nu de Zon der gerechtigheid op. Ja, dat heil schenkt de Heere, opdat zij heilig en onberispelijk voor Hem zouden zijn in de liefde door te jagen naar de volmaaktheid. Het is dan ook de keus van het hart daarin echt en recht werkzaam te mogen zijn.

Maar ach, dat baart een bittere teleurstelling daar het verderf der zonde ons als met des te meer kracht aankleeft en tegenstaat, zodat we met al dat goede weer komen tot de klacht: „Ik ellendig mens.” Wat de stand van het leven betreft zijn we weer, al is het in een geheel ander verband, een gebroken riet en een rokende vlaswiek. Als de allerheiligste nog maar een klein beginsel heeft van deze gehoorzaamheid, hoe klein moet het mijne dan wel zijn.

Ook hierin is Gods kind onderscheiden van de wuivende rietpluimen, die de bevinding der heiligen zoeken weg te drukken, door te leven bij het kunstlicht van het verstand dat verduisterd is.

„Maar Ik”, zegt de Heere, „zal in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk, die zullen op de Naam des Heeren hopen.”

En in die werkzaamheden van het geloof, de verdraagzaamheid der hoop en de arbeid der liefde, wordt tot roem van Gods genade Zijn verkiezende liefde gesmaakt.

R. Kok.

Nijkerk.

Besprekingen van de Heilige Oorlog

35

Toen Ontwaakte Begeerte tot de tent van de Prins gekomen was, verzocht hij ootmoedig met Zijne Majesteit te mogen spreken. Deze boodschap werd tot Immanuël gebracht en de Vorst kwam tot de afgezant.

Toen de heer Ontwaakte Begeerte de Prins zag viel hij plotseling met zijn aangezicht tegen de aarde en riep uit: „Och dat Mensziel voor U leven mocht!” en dit zeggende overhandigde hij het verzoekschrift 't welk Immanuël las, maar onderwijl keerde Hij zich een weinig terzijde af en weende.

Zich bedwongen hebbende, wendde Hij zich tot de man die al die tijd schreiende nederlag aan Zijn voeten, gelijk in 't eerst en zeide: „Ga heen naar uw plaats en Ik zal uw verzoek in overweging nemen.”

Men kan het zich wel indenken hoe de burgers van Mensziel, die hem afgezonden hadden, vol vrees waren wegens hun grote schuld, of niet hun request verworpen zou worden. En hoe zij met verlangen en tegelijk met een zekere huivering uitzagen, om te vernemen wat van hun verzoek zou komen. Ten laatste zagen zij hun afgezondene terugkomen, wien zij onmiddellijk na zijn aankomst vraagden hoe het was, wat Immanuël gezegd had en hoe het met het request stond. Doch hij zeide, dat hij zwijgen zou tot hij aan de gevangenis zou komen van de heer majoor Verstand, de heer Wil en de heer Registreerder. Daar spoedde hij zich dan heen en vond in 't gevangenhuis de lieden die uit Mensziel gebonden waren. Maar o! welk een menigte liep hem na om te horen wat de boodschap wezen zou. Toen hij daar kwam en zich aan de tralies van de kerker vertoonde, werd majoor Verstand zelf zo wit als een doek en de heer Registreerder beefde, doch zij zeiden: „Wel goede vriend, wat heeft de grote Vorst tegen u gezegd?” Mr. Begeerte antwoordde: „Toen ik aan mijns heren legerent kwam, vroegde ik naar Hem en Hij kwam tot mij uit. Vlak voor Zijn voeten nederstortende, leverde ik knielend mijn verzoekschrift over, want de grootheid van Zijn Persoon en de heerlijkheid van Zijn gedaante gedoogden niet, dat ik op mijn benen bleef staan. Op 't ogenblik dat Hij het request aanvatte, riep ik: „Och, dat Mensziel voor U leven mocht!” Na een wijle daarin gezien te hebben, keerde Hij zich om en zeide: „Ga heen tot uw plaats, Ik zal uw request in overweging nemen.” De afgezant voegde hier nog bij: „De Prins, tot Wien gij mij gezonden hebt, is schoon en heerlijk, zodat ieder die Hem ziet Hem moet liefhebben en tegelijk vrezen. Wat mij aangaat, ik kon althans niet minder dan zo doen, doch ik weet niet wat het einde van al deze dingen wezen zal.”

Maar desniettemin blijkt hieruit dat Mr. Begeerte bij zijn ootmoedig en boetvaardig komen tot de Prins Zijn vriendelijk aangezicht mocht aanschouwen en dat gaf hem vrolijkheid en licht. Zodat zijn hart er inniger door aan vorst Immanuël verbonden is. Hoewel hij niet vanuit het genot der zaak is gaan concluderen om te denken dat het nog wel mee zal vallen. In het genot van een zoete vrucht werd zijn boetvaardigheid des te inniger, zodat de behoefte aan verzoening door voldoening sterker werd. Maar welke uitwerking zullen de mededelingen hebben bij de drie mannen en wel de voornaamste heren van de stad daar achter de tralies en bij de burgers die in grote getale waren opgekomen uit belangstelling voor de mededelingen van Mr. Begeerte! Wel, op zijn antwoord stonden allen versteld, zowel degenen die in de gevangenis zaten als zij, die de bode gevolgd waren om het nieuws te horen. Zij wisten niet wat te doen of welke uitlegging zij geven zouden aan de woorden van de Vorst. Doch toen de gevangenis een weinig van hun gedrang bevrijd was, begonnen de gevangenen onder elkander een uitlegging te geven van Immanuëls woorden. Majoor Verstand zeide dat het antwoord geen vreselijke gedaante had, maar de heer Wil meende, dat het wat kwaads beduidde; en de heer Consciëntie, dat het een bode des doods was. Die nu wat achteraan stonden en niet duidelijk konden horen wat de gevangenen zeiden, vingen er slechts hier en daar een woord van op. Sommigen hadden gevat wat de afgezant zeide, anderen verstonden het oordeel van de gevangenen daaromtrent. En zo had niemand een recht inzicht in de zaken. Maar ge kunt u niet verbeelden hoe het volk beroerd werd en welk een verwarring er in Mensziel ontstond.

Want zij, die iets gehoord hadden, liepen al ras de ganse stad door, waarbij de één dit riep en een ander wat anders. En beiden meenden de waarheid te spreken, want zij zeiden met eigen oren gehoord te hebben wat er gesproken was, en dat zij daarom niet bedrogen konden zijn. De één zeide: „Wij moeten allen sterven,” de ander riep: Wij zullen allen behouden worden. En de derde beweerde, dat de Prins zich niet met Mensziel bemoeien wilde en een vierde, dat de gevangenen weldra ter dood zouden gebracht wor-

den. En elk stond er even sterk op, dat hij het recht verhaalde en dat al de anderen dwaalden. Zodat Mensziel moeite op moeite had en niemand wist waarop hij het hol van zijn voet zou doen rusten. Want als men bij de één kwam, hoorde men het zo en kwam men bij de ander, die zeide juist het tegengestelde en beiden bleven er bij dat ze de waarheid spraken. Ja, sommigen hadden begrepen dat de Prins voor had Mensziel ten zwaarde over te geven. Onderwijl werd het duister en het arme Mensziel geraakte in een droevige verwarring, en dat de ganse nacht tot de morgen aanbrak.

Zo ver ik heb kunnen nagaan werd deze opschudding teweeggebracht door de woorden van de oude heer Consciëntie, die gezegd had, dat naar zijn oordeel het antwoord van de Vorst een bode des doods was. Dit was het, wat de stad in brand zette en daaruit ontstond de schrik van Mensziel, want zij waren in vorige tijden gewoon de heer Registreerder als een ziener te achten en zijn woorden te houden voor de beste Godspraak; aldus was Mensziel een schrik voor zichzelf.

U moet in aanmerking nemen, dat de heer Registreerder in Mensziel vanouds een rechtspositie had. Wat hij zag en hoorde moest hij doorgeven aan de rechter. En daarin was hij, zo 't hem niet onmogelijk gemaakt werd, zeer getrouw. Al de burgers wisten dat hij de overtreders met ernst het oordeel aankondigde, zo zijn mond voor dat werk niet opzettelijk onbekwaam gemaakt werd.

Nu begonnen zij te gevoelen wat de gevolgen van een hardnekkige rebellie en ongegronde opstand tegen hun Vorst waren. Nu zeg ik, proefden zij de vruchten daarvan door schuld en vreze, die hen nu als opgezwoegen hadden. En wie waren even diep ingezwachteld in de ene als ingewonden in de andere? Dat waren de drie voornaamste heren van de stad Mensziel. De heer Verstand in het denken, de heer Consciëntie in het spreken en de heer Wil in het handelend optreden. De eerste en laatste waren aan het oordeel van de tweede onderworpen uit kracht van zijn ambt als de registreerder, die alles in een register had op te tekenen. Dat deze drie heren nu vanwege het verzuim door hen gepleegd achter de tralies zaten is goed te begrijpen. Waren zij trouw op hun post gebleven dan was de stad nooit in handen van Diabolus gekomen. Maar de grote verantwoordelijkheid werd tegenover de Koning El-Schaddai niet in acht genomen en waren zij de hoofdschuldigen van al de ellende waarin Mensziel nu verkeerde. En zo kon de heer Consciëntie alleen maar spreken van dood en verderf. Het is een geweldige stem die door de gehele stad heen dreunt, daar is naar de mens gesproken niet aan te ontkomen.

Overtuiging sprak als kapitein van gezag van een koord om de hals en dat hebben al de burgers van de stad te betrachten en wel inzonderheid de drie mannen achter de tralies, de oprechte bekentenis van de dood en wel de eeuwige dood waardig te zijn, is van grote betekenis. De straf der zonde is in de daad der zonde begrepen en dat is de dood. Overdenk het toch dat wij tegen de liefde Gods hebben gezondigd door onszelf als Zijn kind moedwillig los te scheuren van het hart des Vaders. En dat is de oorzaak van al de ellende waarin de stad verkeert. Door kinderlijk te denken vanuit die liefde wordt niet alleen de daad der zonde beweend, doch ook de straf van de zonde hartelijk aanvaard.

Nijkerk.

R. Kok

Ontmoetingsdag te Urk

Het gesprokene op de ontmoetingsdag te Urk op 26 augustus jl. is op de band opgenomen. Het is gebleken, dat verschillende personen deze in hun bezit zouden willen hebben. Zij kunnen zich daarvoor in verbinding stellen met de heer G. van Leeuwen, Almerelaan 1, Urk. B.

Naar de katechisatie

127

De Heiligmaking (3)

Eigenlijk hadden we onze les over de „heiligmaking” beëindigd. Maar nu kregen we een

brief van een oude lezeres van 80 jaar van ons blad, waarin zij schreef, dat zij al jaren ons blad met veel genoegen las. En nu vroeg zij of we nog eens wilden schrijven over de „wedergeboorte”, waarover zij veel strijd heeft.

Nu, dat behoort dus wel nog tot de les over de heiligmaking. Want het beginsel van de heiligmaking legt Gods Geest in het hart bij de wedergeboorte. We zouden kunnen zeggen, dat de wedergeboorte in de vrucht, dit is de heiligmaking, openbaar wordt.

We willen nu op die van „bekommernis” gewagende brief terugkomen.

Deze oude zuster, die Hervormd Gereformeerd is, schrijft, dat zij op 22-jarige leeftijd veranderd is. Ondanks het feit, dat zij Godzalige ouders heeft gehad, leefde zij in de wereld. Door welke omstandigheden, op welke wijze zij toen veranderd is, schrijft zij niet. Maar dit is niet het voornaamste, althans bij hen, bij wie de verandering zaligmakend werd des Geestes is.

Want alle „verandering” is nog geen „vernieuwing”, gelijk „overtuiging” op zichzelf ook niet altijd tot „overbuiging” leidt. Daarom blijft zelf-onderzoek zo noodzakelijk en profijtelijk. En over dit punt nu tobt onze lezeres. Zij schrijft: „als het dan geen waar werk is, dan sta ik er geheel buiten, want beschouwende kennis doet zo veel en dan word ik zo benauwd en bid of de Heere het wil geven als ik dan verkeerd ben. (Zij bedoelt dus: als ik mij bedrogen zou hebben). Want nu ben ik 80 jaar en de dood staat elk ogenblik voor de deur. Heb vaak een tekst, die in mij komt, maar durf het niet te geloven, dat is alleen voor Gods volk, dus ben nog arm aan alles. O die grote eeuwigheid, dat zal wat wezen en dan voel ik zo grote schuld, die nog niet is verzoend. Dat weet ik zeker en dat moet hier toch gekend wezen.” Tot zover onze briefschrijfster.

Gaarne willen we trachten enig antwoord erop te geven. Er zullen onder onze lezers en lezeressen wel meer van die „tobbers” zijn over hun staat voor de eeuwigheid. En nu kunnen wij ze er niet uithelpen, maar de Heere mocht licht over hun zorgen ten deze geven. Hebt ú, lezer(es) met deze dingen al te doen gekregen en de Heere mogen aanlopen als een waterstroom? Want inderdaad, de dood wenkt ieder uur. En we behoeven heus niet oud te zijn geworden om te sterven. Inmiddels hebt u er al van gelezen, dat hier in onze plaats zondag 5 november één der predikanten van de Ger. Kerken, Ds. Hartholt, op 54-jarige leeftijd, binnen een enkel uur uit het midden van zijn gezin en gemeente werd weggenomen door de dood. Na 6 weken ziekenverlof te hebben gehad, mocht de verscheiden predikant weer voor het eerst de kansel die zondag betreden. Na drie kwartier werd hij onwel en moest hij „amen” zeggen. Naar het ziekenhuis gebracht, is hij bij aankomst overleden. Opmerkelijk was het, dat zijn tekst was over Pred. 12: „IJdelheid der ijdelheden, zegt de prediker: het is al ijdelheid.”

Wat hebben er de laatste tijd veel plotselinge sterfgevallen plaats. „Waar zult gij zijn in d'eeuwigheid?” Met die levensvraag mochten we recht te doen krijgen om voor- en toebereid te worden voor de ontzaglijke eeuwigheid!

Onze oude zuster van die brief sprak van haar „verandering” toen zij 22 jaar was. Maar nu zit ze met de vraag, die hierop neerkomt: is dit wel waar werk des Heeren geweest of beschouwende kennis? Ja, die vraag is te verstaan. Want beschouwende kennis kan zeer ver gaan, zonder ware genade. En daar is de oprecht ontdekte ziel nu zo bang voor. 't Is ook nodig, dat de Heere Zijn eigen werk weer eens komt te bevestigen: „Zeg Gij tot mijn ziel: Ik ben uw heil.”

Nu kennen wij de briefschrijfster persoonlijk niet. Maar de Heere kent haar wel. We hadden het zo even over het feit, dat alle „verandering” nog geen „vernieuwing” is. Wanneer is dit wel zo? Wanneer zulk een verandering, onder welke omstandigheden ook, gepaard gaat met ootmoedig schuldbesef en verbrokenheid des harten, met het „onwaardigheidsbesef” als van die hoofdman, die de

boodschap tot Christus liet brengen: Heere, neem de moeite niet, want ik ben het niet waardig, dat Gij onder mijn dak zoudt inkommen."

Zulk een onwaardige in zichzelf smeekt om „genade". Die wordt het om de HEERE te doen, om Hem te kennen en te vrezen, om in een verzoende betrekking met Hem te komen. Die gaan „honger en dorsten" naar de Heere, naar Zijn heil! Zij krijgen ook een hartelijke afkeer van alle zonde en van al wat de Heere niet behaagt, maar ook een innige lust om de Heere te vrezen. Zij mogen wel eens echt met hun hart zingen: „och, mocht ik in die heilige gebouwen, de vrije gunst, die eeuwig Hem bewoog, Zijn liefelijkheid en schone dienst aanschouwen. Hier weidt mijn ziel met een verwond'rend oog."

Ja, zij krijgen ook wel eens „een tekst" van de Heere. En nu zit onze oude zuster ook met deze vraag: maar dat is voor Gods volk! Dit is verklaarbaar, want men durft zich zo maar niet bij Gods volk te rekenen. Maar wat nu het krijgen van teksten betreft, dienen we wel zuiver te onderscheiden. Want velen, die een z.g. „invallende" waarheid krijgen. Wie altijd onder de waarheid verkeerd heeft, kent veel teksten uit de Bijbel. En wat is bij dezulken ook het geval? Wel, krijgt men een waarheid, dan maakt men zelf de toepassing ervan, dat deze tekst van God is. Kijk, dat is zelf-misleiding, door zó hiervan een grond te maken voor hun zaligheid. Wanneer en hoe is 't, dat een „tekst" krijgen" wel Gods werk is tot bemoediging en versterking? Wel, wanneer zulk een tekst een antwoord is precies op de omstandigheden of zielsgesteldheid passend. Voorts, dat er kracht van uit gaat, gelijk de dichter van psalm 119:65 zingt: „... gelijk een licht het donker op doet klaren" en vs. 84 (ber.) „Uw Woord kan mij, ofschoon ik alles mis, door Zijne smaak en hart en zinnen strelen."

En ook, dat zulk een Woord Gods diep verootmoedigt en aan de Heere verbindt!

Om nu nog even op de wedergeboorte te wijzen, hebben we dus opgemerkt, dat deze zich in zaligmakende eigenschappen openbaart, zoals droefheid naar God, honger en dorst naar de Heere, afkeer van de zonde en van de wereld en een hartelijke lust om de Heere te vrezen. Maar nu kan men hierover bestreden worden: is het wel waar werk Gods geweest?

En weet u, wat de bekommerde ziel over zijn staat dan vaak doet? ... Zijn staat opmaken, wanneer zij in het donker zit. En dan ziet men niets dan armoede, schuld en alles wat hen veroordeelt. Wat is echter de weg om tot zekerheid te komen? Daartoe is onderwijs nodig in die enige grond der zaligheid, welke alleen in Christus en in Zijn volkomen borgen ligt. En krijgt men dan licht des Geestes hierover, ja, de toepassing van Christus' dierbaar bloed in zijn ziel, dan gaat men eerst alle gronden verliezen buiten die enige grond der zaligheid. Dan kan men als 't ware geen kenmerken meer vinden, zó arm, zó ontledigd, dat men niets overhoudt dan alleen schuld en veroordeling. Zo leert men, dat „vijanden" met God verzoend worden. Dat wordt zulk een eeuwig wonder! Mag dan de bekommerde vanwege zijn zonden de Heere de weg voorschrijven: en als ik dat niet heb doorleefd en dit niet, dan kan ik 't niet geloven. O neen, de Heere laat Zich nooit de weg voorhouden. Hij doet alles naar Zijn wijsheid en welbehagen. Het beste plaatsje is, als een weet-niet en onwaardige in de bedelaars-gestalte te verkeren met de bede:

„Heer, ai, maak mij Uwe wegen

Door Uw Woord en Geest bekend;

Leer mij, hoe die zijn gelegen

En waarheen G' Uw treden wendt."

De Heere brenge onze oude zuster tot die klaarheid en vastheid, ja, allen, die „hun ziel bij 't leven niet kunnen houden". „In Uw licht zien wij het licht."

Urk.

v. L.

PERSONALIA

Ds. R. Kok is verhuisd van Beatrixstraat 9, Nijkerk, naar Nieuwe weg 12, Soest. Hij blijft nog aan de gemeente van Nijkerk verbonden.

Ds. J. van Doorn is nog onder behandeling van de internist van de Boerhaavekliniek te Harderwijk. De geelzucht is hardnekkig. Van de uitslag van een bloedproef zal afhangen of alsnog opname in het ziekenhuis nodig zal zijn. De Heere gedenke de patiënt en zijn echtgenote en ook de gemeente van Doornspijk. B.

Spoken vanuit het bezit

Het rijke bezit.

Bezitten wij de geestelijke rijkdommen, die in Christus liggen, dan is dat het rijkste bezit wat maar te denken is. Dan zouden wij arm kunnen zijn naar de wereld. Arm in eer en aanzien, in grootheid en heerlijkheid, maar dan zegt de Schrift: „doch gij zijt rijk"! Wijk wereld, wijk schatten, Gij kunt niet bevatten, Hoe rijk ik wel ben; k Heb alles verloren, Maar Jezus verkoren, Wiens eigen ik ben.

Hoe groot, als wij vanuit dat bezit ook mogen spreken. Veel goeds van God, en de rijkdommen van Zijn genade mogen vertellen. Dan worden wij klein, en God alleen groot. Dan verliezen wij ons in het wonder van de aanbidding: „Mijn God, U zal ik eeuwig loven, Omdat Gij 't hebt gedaan. „Niet ons, O Heere, niet ons, maar Uwe Naam geef eer, om Uwer goedertierenheid, om Uwer waarheid wil". Hoe gevaarlijk echter en misleidend, als ons spreken vanuit het bezit, niet anders zou zijn dan een spreken vanuit een zekere **beschouwing** van de geestelijke rijkdommen, die in Christus liggen. Dan wordt dat bezit een onrechtmatig bezit. Dan wordt dat spreken een onrechtmatig spreken, over dingen, die in wezen nog buiten ons staan.

Wij dachten daaraan in verband met de algemene tendens, die in jeugdbladen, in kerkbladen, in meditaties, preken en dogmatische verhandelingen, steeds maar weer naar voren wordt gebracht. De tendens van „wij hebben het", „wij bezitten het", „wij zijn rijk", „wij zijn kinderen des Verbonds", „wij zijn allemaal gelovigen", Dat zijn allemaal klanken, die de vraag doen oprijzen: gaat men zo langzamerhand ook in onze kringen vergeten, dat er een weg, een gelóófsweg, een genadeweg is, die leidt naar dat rijke bezit. Dat het geen vanzelfsheid is, dat wij dat genadeheil bezitten, maar dat wij het van nature allemaal missen, en dat wij alleen in de weg van wedergeboorte en bekering, geloof en rechtvaardigmaking, tot dat rijke bezit kunnen worden gebracht?

Het trof mij laatst zelfs in ons kerkelijk orgaan te lezen: „Er is veel om dankbaar te zijn. Dat je het leven krijgt, dat je mag en kunt werken, dat je liefde mag geven en ontvangen, dat je gehuwd bent, kinderen mag verzorgen, dat je ouders hebt en naar school mag gaan, dat je – en wat nu komt is van dezelfde éne Vader, en hoort bij de zegen in elke kerkdienst – **geborgen mag zijn, omdat Jezus voor je heeft geleden en gebeden en zo bewaart, dat zonder de hemelse Vader je niets overkomt, en geen ding je kan scheiden van de liefde Gods.** Je zou deze lange zin ook kort kunnen omschrijven: dankbaarheid als voor het feit dat je er bent, **en dat je verlost bent.**" Dat wordt dan zo maar, zonder verder commentaar, tot geestelijke leiding van jong en oud doorgegeven. Zulk een spreken vanuit het bezit, noem ik gevaarlijk en zielsmisleidend, want er is één ding vergeten en dat is: **de weg, die leidt tot dat bezit.**

De weg tot dat bezit.

Onze Chr. Ger. Kerken hebben steeds de nadruk willen leggen op de noodzakelijkheid van wedergeboorte en bekering, op de schenking, maar ook op de toepassing en toeëigening des heils. Bij de bespreking met de Deputaten der Ger. Kerken, en ook met de Deputaten der Ger. Kerken vrijgemaakt, werd dit steeds het punt van verschil, en het grote struikelblok. Is dat alles nu weggefallen? of wordt dat wezenlijke verschilpunt al meer en meer verdoezeld? Mag men nu ook in onze kerken gaan spreken vanuit het bezit, zonder te accentueren de **weg, die leidt tot dat bezit?**

'k Herinner mij eens in een preek gezegd te hebben, dat er om verloren te gaan niets bijzonders behoefde te gebeuren, maar dat er om zalig te worden, in het leven van ieder mens, een wonder moest gebeuren. Vol verwondering werd mij toen, zelfs door een predikant gevraagd, of ik vergeten was, wat er bij de Doop gebeurd was. In Christus van de zonde afgewassen, en tot kinderen Gods aangenomen. De schenking des heils werd gewoonweg geassimileerd met de toepassing en toeëigening des heils. Het zo noodzakelijke werk van de Heilige Geest werd ten enenmale uitgeschakeld. Het is de mens die gelooft, de mens die aanvaardt, het is de mens, die zonder enige geestelijke beleving, spreekt vanuit een vermeend bezit! Gevaarlijk nogmaals en zielsmisleidend, want de weg tot dat bezit, tekent de Schrift, als een weg van missend begeren en biddend verwachten.

Missend begeren en biddend verwachten.

Alle echte bezitters hebben in de eerste plaats zichzelf als missers leren kennen. Als missers van God, en het waarachtige leven. Als missers van Christus, en de rijkdommen van Zijn heil. Als missers van de Heilige Geest, en de bedieningen van Zijn werk. Als missers, die niets bezitten dan zonden en nog eens zonden, schuld en nog eens schuld!

Wordt dat gemis gekend en beleefd, dan wordt daáruit de nood van het leven geboren. De nood van de geestelijke armoede! De nood van de geestelijke schuld! Dan worden wij geen rijke mensen, maar diep arme, ongelukkige mensen. Ik ben ellendig, arm en naakt, O God, mijn helper uit d'ellende, Haast U tot mij, wil bijstand zenden, Uw komst is het die mijn heil volmaakt.

Mag het Woord van God dan voor ons opengaan, en de schatten van Gods genade, de rijkdommen, die in Christus liggen, worden daarin ontdekt, dan komt er ook een missend begeren, en een biddend verwachten. Wordt dan de gang naar Gods huis gemaakt, wat kan het dan leven in de ziel: „Och mocht ik in die heilige gebouwen, De vrije gunst, die eeuwig Hem bewoog, Zijn liefelijkheid en schone dienst aanschouwen, Hier weidt mijn ziel met een verwonderend oog".

Dan mogen de klanken „och" en „ach", geen moderne klanken zijn, voor de moderne mens van deze tijd, maar het zijn wel Bijbelse klanken, die geleerd worden op weg des heils.

Dat missend begeren wordt ook een biddend verwachten!

Dan kunt u het niet grijpen, maar dan leert u het wel verwachten van de kant van toepassing, en toeëigening des Heiligen Geestes. Zó alleen zult u dat rijke bezit als een gegeven, als geschonken genadebezit moeten leren kennen. Genade in de verdienste, maar ook genade in de toepassing!

Alleen langs deze weg, als God door Zijn Geest het voorhangsel scheurt, Christus in Zijn lijden en sterven, in Zijn middelaars-glorie in het hart verklaart en toepast, dan komt er een rechtmatig bezit, in de toeëigening van een kinderlijk geloof! „Ik ben Zijn, en Hij is mijn"! Zou daaruit dan niet geboren worden een sprekend getuigen?

Sprekend getuigen.

Alle rechtmatig bezit maakt ook de tong des harten los. Dan horen wij de apostel jubelend juichen en jubelend jubelen: „Ik weet in Wien ik geloofd heb. Want ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus onze Heere".

Dan roept zelfs Job op de ashoop der beproeving het uit: „Ik weet mijn Verlosser leeft"! Dan komt er een spreken uit het bezit, waarbij alles zich verliest in dat grote wonder: „Deze ellendige riep, en de Heere hoorde, en verlostte hem uit al zijn benauwdheden".

Zó te spreken uit het bezit is Godverheerlijkend, de mens in zijn vermetele hoogmoed en eigengerechtigheid dodend, dan blijft er voor heel ons leven, maar één klein woordje over, en dat is het woordje: genade, genade alleen!

Driebergen

M. Baan.

Genesis 2 en 3

4

Prof. Oosterhoff brengt nog meer naar voren. Hij noemt prof. Dr. J. Ridderbos, die ook niet alles in Gen. 2 en 3 letterlijk wil nemen. Ridderbos wijst op het gebruik van het Hebreeuws in het paradijs door God, de slang en de mens. Ook de naam Adam is een Hebreeuws woord. Dat is niet letterlijk te nemen. In het paradijs zou geen Hebreeuws gesproken zijn. We weten niet of iemand dat uit kan maken. Dit laten we verder rusten. Ridderbos denkt ook aan Gen. 3 : 21, waar staat, dat de HEERE God voor Adam en zijn vrouw kleren van vellen maakte en hen daarmee bekleedde en hij wijst op Calvijn, die zegt dat Mozes hier met een grove zegswijze beschrijft, dat de Heere aan Adam en zijn vrouw de werkzaamheid heeft verleend, dat zij zich kleren van vellen maakten. „Want zijn woorden zijn niet zo op te vatten alsof God een huidenbereider of een dienaar voor het samennaaien van kleren zou zijn geweest”.

Calvijn – aldus prof. Oosterhoff – neemt ook niet letterlijk wat er staat. Hij vindt het in betrekking tot God een vreemde gedachte, dat deze als een soort kleermaker moet gezien worden.

„Alders denkt er net zo over.” Zo gaat prof. Oosterhoff verder. „Wanneer er staat, dat de HEERE God rokken maakte van vellen en die de mens aantrok, zullen we dat wel als een mensvormige wijze van spreken moeten verstaan. Met Calvijn erkent hij, dat het geheel met het geestelijke, onzienlijke wezen Gods in strijd is, om ons voor te stellen dat de Almachtige, eigenhandig een paar beesten zou hebben geslacht en gevild, en daarvan de huiden aan elkaar zou hebben genaaid, om aldus vervaardigde kledingstukken aan onze eerste voorouders aan te trekken. Op welke wijze het precies is toegegaan kunnen we niet zeggen. Wel is het feit, dat God de eerste mens het eerste kleed gegeven heeft.”

Geleerden kunnen het zichzelf en anderen vaak moeilijk maken. Dat is ook op theologisch gebied wel het geval. Een eenvoudig kind des Heeren heeft vaak meer licht in de Waarheid dan zij, die wetenschappelijk gezien ver boven hen staan.

Wanneer we het goed begrijpen dan zou de mensvormige wijze van spreken uitsluiten, dat we letterlijk moeten opvatten, wat de Heere op zulke plaatsen in Zijn Woord zegt. In een vorig artikel hebben we als onze mening uitgesproken, dat de wijze waarop de Heere spreekt om Zich voor ons verstaanbaar te maken niets afdoet aan de letterlijke opvatting van de onderhavige Schriftgedeelten.

Het doet pijn aan, dat in verband met het bekleden van de mens van God gesproken wordt als een huidenbereider en kleermaker. Dat is weer die menselijke, beperkte voorstelling van God. Alsof God en Zijn werk ook maar enigszins met de mens en zijn werk zou zijn te vergelijken.

Bij de verklaring van Gen. 2 : 8 zegt Calvijn o.a.: „Dat God die hof heeft geplant, verhaalt hij in ongeleerde en ongekunstelde bewoordingen, zich richtende naar de bevatting van het volk. Want omdat Gods Majesteit naar haren aard niet kan worden uitgedrukt, spreekt de Schrift gewoonlijk menselijkerwijs daarvan.” Dit is niet in strijd met de letterlijke opvatting van Gen. 2 en 3.

Het is goed, dat we ook kennis nemen van wat Calvijn zelf zegt bij de verklaring van Gen. 3 : 21. En de Heere God maakte voor Adam We lezen in zijn commentaar het volgende: „Zonder geleerdheid verhaalt Mozes, dat de Heere aan Adam en zijne vrouw deze kunst heeft geleerd, om zich klederen van huiden aaneen te hechten. Want niet aldus mag men Zijne woorden opvatten, dat God huiden maakte, of hielp in het aanen-voegen der klederen. Immers is het niet te geloven, dat de huiden door het toeval hun zijn gebracht. Aangezien de dieren vroeger bestemd waren tot hun gebruik, zijn zij door eene bijkomende noodzakelijkheid gedwongen eenige te slachten, met wier huid zij

zich konden dekken. Ook zijn zij tot het nemen van dit besluit van Godswege geleid en daarom noemt Mozes God de Maker der klederen. Het komt mij voor dat de reden waarom de Heere hen huiden van dieren heeft aangetrokken, deze is, dat zij door klederen van deze stof meer hunne schande gevoelen dan door linnen of wollen klederen. God wilde dus, dat de eerste menschen, in deze kleedij, evenals te voren in hunne naaktheid, hunne slechtheid zouden zien, en aldus aan hunne zonden herinnerd worden. Intusschen is het niet te ontkennen of God stelde ons een voorbeeld, om ons aan nuttige en eenvoudige kleedij te gewennen.

Mochten weelderige menschen dit maar meer voor den aandacht hebben, die geen gewaad sierlijker achten, dan dat van weelde overvloed. Niet dat alle kleedij te veroordeelen is; maar als men nieuwsgierig haakt naar onmatige pracht en opschik, veracht men niet alleen den Leermester, die wilde dat de kleeding zou zijn het teken van schaamte, maar voert men ook eenigermate oorlog tegen de natuur.”

Hierin komt niets oneerbiedigs voor. En ook niets wat in strijd zou zijn met een letterlijke opvatting van meergenoemde hoofdstukken van Genesis.

Prof. Oosterhoff schrijft verder oriënterend over de **allegorische** en over de **mythologische** opvatting. Deze wijst hij af. Daarom kunnen we daar zonder meer aan voorbij gaan.

B.

Boekbespreking

De Kanonniërs van de Grote Armee - door T. Mateboer - N.V. Uitgeverij „De Banier” Utrecht.

Dit boek heeft eerst als vervolg-verhaal een plaats gevonden in het Reformatorisch Dagblad. Het heeft bijkbaar nogal belangstelling getrokken. In elk geval heeft de uitgeverij voldoende motieven gevonden om het verhaal in boekvorm te doen verschijnen. Na lezing kunnen we ons voorstellen, dat er nog wel vraag naar deze uitgave zal zijn en dat het boek goed zal worden verkocht.

De schrijver is al bekend geworden door andere verhalen, die van hem in druk verschenen zijn. Dit boek wordt zijn beste genoemd. Het heeft inderdaad goede eigenschappen. Het verhaal is goed van opzet, het laat zich gemakkelijk lezen en gaat over een belangrijke periode uit de geschiedenis, namelijk over de tocht van Napoleon naar Rusland, die op een grote mislukking uitliep, waarbij de grote massa van het leger van deze wereldveroveraar op de tocht ellendig omkwam.

Van Jan Vis en zijn vrienden, waarover het verhaal in hoofdzaak gaat, kwamen alleen Jan en zijn vriend Gerrit Post behouden terug.

Bij het lezen van het verhaal kwam de vraag op, of de godsdienstige grondslag, die de schrijver aan zijn boek heeft gegeven, wel geheel de juiste is. Ook zijn er hier en daar nog wel wat drukfouten blijven zitten, wat voor een dergelijk boek te betreuren is. Overigens kunnen we het boek van harte aanbevelen. Het is keurig uitgegeven, telt 256 blz. en kost gebonden f 9,75.

B.

POEDEROOIJEN JULIANA VAN STOLBERGSCHOOL

Het bestuur van bovenvermelde basisschool vraagt per 1 febr. 1973, of zo spoedig mogelijk daarna een

ONDERWIJZER(ES)

Positief Christelijke beginselen.

En voor direkt een

TIJDELIJK ONDERWIJZER(ES)

Inlichtingen en sollicitatie aan G. de Boef, Dorpsweg 1, Poederboijen, telef. 04187 - 256.

OOSTERBEEK (Arnhem)

Telefoon 08307 - 31 69

Hotel „DREYEROORD”

Voor bijbels, boeken en muziek Is LINDENBERG uniek!

Grote voorraad-snelle levering,
ook van de allernieuwste uitgaven

LINDENBERG'S BOEKHANDEL

Slaak 8 (postbus 4209) - Rotterdam 16
Telefoon 010-12 89 34

Pension, Rust- en Herstellingsoord

„REPOS AILLEURS”

te Driebergen - Geen T.V.
700 meter vanaf de kerk.
Ideaal gelegen.

Telefoon 03438 - 24 66.

Wij leveren u alle

Bijbels en Psalmboekjes

(Statenvertaling)

franko thuis

H.H. Kerkeraden!

Voor de levering van **huwelijksbijbels** houden wij ons aanbevolen

BOEKHANDEL VAN LEEUWEN

Wijk 7-78, Urk, telef. 05277-1783
na 7 uur: Almerelaan 1, telef. 05277-1593

Het adres voor al Uw

GOEDE BOEKEN

lees- en prekenboeken, bijbels (uitsluitend statenvertaling) en psalmboekjes is

G. KOOL

Stationssingel 50 - Veenendaal
Telefoon 08385-13978 - Postbus 177

(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnr. 77)

Een goede nachtrust ZONDER slaap-tablet? Dat kan!

Bestel dan onze veilige

* ZENUWKRUIDEN

Brengt de gespannen zenuwen weer geheel tot rust.

Kuur voor een maand f 7,50
(verzendskosten inbegrepen)

DROGISTERIJ

SIKKING

Barrevoetstraat 5 - Haarlem
Tel. 023 - 31 28 82 (b.g.g. 32 46 06)
Giro 190 609

Plaats uw familieberichten in „Bewaar het Pand”

's-GRAVENHAGE

Gevraagd wegens vertrek naar Zuid-Afrika aan de Eben Haëzerschool, Hilversumsestraat 8, telefoon 070 - 63 96 36, z.s.m. een

ONDERWIJZERES

voor kleine klas 2.

Vakleraresen voor gymnastiek en handwerken aanwezig. Sollicitanten moeten lid zijn van de Geref. Gemeenten, de Chr. Geref. Kerken of de Ned. Herv. kerk (Geref. Bond).

Inlichtingen bij het h.d.s. P. Noordermeer, Fresiastraat 1, Naaldwijk, telefoon 01740-7622 en brieven aan de secr. de heer H. W. Wassink, Tubasingel 16, Rijswijk (Z.-H.) telefoon 070 - 94 53 36.